

# Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses Written in The Field of Volleyball

Voleybol Alanında Yazılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Mustafa Can<sup>1</sup>, Yakup Akif Afyon<sup>2</sup>

1 Faculty of Sports, Selçuk University, Konya/Türkiye

2 Faculty of Sports, Uşak University, Uşak/Türkiye

## ÖZET

**AMAÇ:** Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki Voleybol konusunda yazılmış lisansüstü tezlerin konu, yöntem ve veri analiz teknikleri açısından incelemek ve değerlendirmektir.

**GEREÇ VE YÖNTEM:** Çalışmanın evrenini 2014-2024 yılları arasında yazılan Voleybol alanındaki yüksek lisans ve doktora tezleri oluşturmaktadır. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmış ve 9 farklı kritere göre değerlendirilmiştir. Veriler YÖK Ulusal Tez Veri Tabanında arşivlenen lisansüstü tezlerden elde edilmiştir.

**BULGULAR:** Taramalar sonucunda yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine göre daha fazla olduğu ve voleybol konusunda yazılan tezlerin diğer yıllara göre en fazla 2023 yılında yazıldığı belirlenmiştir. Konuyla ilgili en çok "Gazi Üniversitesinde" çalışmaların yapıldığı ve Beden Eğitimi ve Spor dalında diğer anabilim dallarına göre konunun daha çok tercih edildiği görülmektedir. Tezler de danışman olarak daha çok Doç. Dr. unvanına sahip öğretim üyelerinin görev aldığı tespit edilmiştir. Tezlerin yazım dilinin yalnızca yedisinin İngilizce, birinin Başkurtça, birinin Azerice olarak yazıldığı görülürken 552 tezin ise Türkçe olarak yazıldığı tespit edilmiştir.

**SONUÇ:** Genelde nicel araştırma yönteminin benimsendiği ve veri toplama tekniği olarak da en çok anket yönteminden yararlanıldığı görülmektedir. Örneklem büyüklüğü olarak 1-100 kişi tercih edildiği ve bir çalışmanın da örneklem büyüklüğünün bulunmadığı tespit edilmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** voleybol, lisansüstü tezler, bibliyometrik analiz

## ABSTRACT

**OBJECTIVE:** The aim of this study is to examine and evaluate postgraduate theses written on the subject of disability in sports in Turkey in terms of subject, method and data analysis techniques.

**MATERIALS AND METHODS:** The population of the study consists of master's and doctoral theses in the field of sports and disabilities written between 2014-2024. Content analysis technique was used to analyze the data and was evaluated according to 10 different criteria. The data was obtained from postgraduate theses archived in the YÖK National Theses Database

**RESULTS:** As a result of the scans, it was determined that there were more master's theses than doctoral theses and that the greatest number of theses written on disability in sports were written in 2019 compared to other years. It is seen that most studies on the subject are carried out at İnönü University and the subject is preferred more in the field of Physical Education and Sports than other departments. Assoc. Prof. mostly served as advisor in theses. Dr. It was determined that faculty members with the title were employed. While it was seen that only one of the theses was written in English, it was determined that 130 theses were written in Turkish.

**CONCLUSION:** It is seen that the quantitative research method is generally adopted and the survey method is mostly used as a data collection technique. It was determined that 1-100 people were preferred as the sample size and one study did not have a sample size. It was concluded that the most preferred keywords used in postgraduate theses were "sports" and "disabled".

**Keywords:** volleyball, graduate theses, bibliometric analysis

## GİRİŞ

Voleybol sporu, voleybol sporcularının performansını artırmak amacıyla oyuncularını, antrenörleri ve araştırmacıları kendine çeken küresel bir fenomen haline gelmiştir (1-5). Takım çalışması ve karmaşık bireysel beceriler gerektiren

bir oyundur (5-13). Voleybol, icat edildiği 1895 yılından bu yana teknoloji ve bilimin gelişimine uyum sağlamaya devam eden rekabetçi bir spor olmuştur (13-21). Bu nedenle, bilim ve teknoloji bağlamında voleybol antrenmanındaki

**Yazışma Adresi/Address for Correspondence:** Mustafa Can, Faculty of Sports, Selçuk University, Konya/Türkiye

**E-Posta/E-Mail:** musto6499@gmail.com || Tel: +90 534 553 1848

**Received/Geliş Tarihi:** 6 12 2024 || **Accepted/Kabul Tarihi:** 17 12 2024

Bu Eser Creative Commons Atıf-Gayriticari 4.0 Uluslararası Lisansı İle Lisanslanmıştır. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0).



eğilimleri ve evrimi anlamak, özellikle giderek artan rekabet ve en iyi performansı elde etme arzusu karşısında çok önemlidir. Antrenman, becerilerin geliştirilmesinde ve sporcuların müsabakaya hazırlanmasında merkezi bir role sahiptir (20). Voleybol oyuncularının ve takımlarının performansını artırmanın ana odak noktası, çeşitli yönleri kapsayan antrenmandır. Bu antrenman servis atma, pas verme, hücum ve savunma tekniklerini içerir (11, 19). Ayrıca antrenman, voleybolun karmaşık hareketlerinde önemli olan fiziksel güç, dayanıklılık ve esnekliğin geliştirilmesini de içerir (10). Zihinsel yönler de oldukça önemlidir ve sporcuların rekabet baskısını yönetmelerine, odaklanmayı geliştirmelerine ve zihinsel dayanıklılık geliştirmelerine yardımcı olur (5, 16). Voleybol antrenmanını derinlemesine anlamak, bu sporda maksimum performans elde etmenin anahtarıdır.

Son yıllarda, voleybol antrenmanı alanındaki araştırmalar hızla artmış ve bu konuda önemli sayıda bilimsel yayın yapılmıştır (1-5, 18). Bibliyometrik araştırmanın, (14, 15) çalışmalarında örneklendiği gibi, bilimsel literatürdeki eğilimleri ve gelişimi anlamada çok yararlı bir araç olduğu kanıtlanmıştır. Bibliyometrik analiz, yayın ve atıf eğilimlerini, önde gelen yazarları, kurumları, ülkeleri ve anahtar kelimeleri analiz ederek araştırmanın mevcut durumu hakkında fikir verir ve araştırmacıların mükerrer çabalardan kaçınmasına yardımcı olur (17, 18). Dolayısıyla, sonuç olarak, bilimsel araştırmaların büyümesi, bu kapsamı bibliyometrik çalışmalarda bir ilgi konusu haline getirmektedir (21,22,23).

## GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışmada, Voleybol konusu üzerine yazılmış olan lisansüstü tezlerin incelenmesi amacıyla yazılmıştır.

**Tablo 2.** Lisansüstü Tezlerin Hazırlandığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Hazırlandığı Üniversite	N	%	Hazırlandığı Üniversite	N	%
Gaziantep Üniversitesi	12	3,23%	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	3	1,58%
Hacettepe Üniversitesi	22	5,93%	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	12	6,32%
Pamukkale Üniversitesi	13	3,50%	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	11	5,79%
Erciyes Üniversitesi	9	2,43%	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	7	3,68%
Gazi Üniversitesi	51	13,75%	Adnan Menderes Üniversitesi	9	4,74%
Aksaray Üniversitesi	5	1,35%	Trakya Üniversitesi	3	1,58%

Çalışmada yöntem olarak içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizini; iletişim biçimlerinden ve metinlerden güvenilir, geçerli, sistematik ve tekrarlanabilir çıkarımlar yapma amacıyla kullanılan bir araştırma tekniği olarak ifade edilebilir (8).

Araştırma kapsamında YÖK Ulusal Tez Veri Tabanında arşivlenen erişime açık lisansüstü tezler incelenmiştir. Araştırma konusunda, sporda engelli kavramları taranarak 2014 ve 2024 yılları arasında yazılmış olan erişime açık 561 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Lisansüstü tezlerin incelenmesinde tez türü, tez yazım dili, tez yayınlanma yılı, hazırlandığı üniversite, tez danışman unvanı, hazırlandığı anabilim dalı, kullanılan araştırma yöntemleri, kullanılan anahtar kelimeler, örneklemin büyüklüğü ve veri toplama teknikleri incelenmiştir. Elde edilen veriler, Excel programı ve SPSS programıyla analizi gerçekleştirilmiştir. Bilgisayar üzerinden veriler elde edildiğinden Etik Kurul Raporu alınmamıştır.

## BULGULAR

**Tablo 1.** Lisansüstü Tezlerin Türü

Tür	N	%
Yüksek Lisans	471	83,96%
Doktora	90	16,04%
<b>Toplam</b>	<b>561</b>	<b>100</b>

Tablo 1'deki veriler incelendiğinde, Voleybol konusunda yazılmış yüksek lisans tezlerinin sayısının 471, doktora tezlerinin sayısının ise 90 olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Lisansüstü Tezlerin Hazırladığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Karadeniz Tek.Üniversitesi	2	0,54%	Balıkesir Üniversitesi	4	2,11%
Vasil Levski Ulusal Spor Akademisi	1	0,27%	Ege Üniversitesi	11	5,79%
Fırat Üniversitesi	13	3,50%	İstanbul Medipol Üniversitesi	4	2,11%
Ankara Üniversitesi	9	2,43%	Yozgot Bozok Üniversitesi	8	4,21%
İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi	7	1,89%	Bahçeşehir Üniversitesi	6	3,16%
Çukurova Üniversitesi	4	1,08%	Hitit Üniversitesi	4	2,11%
Kocaeli Üniversitesi	5	1,35%	Amasya Üniversitesi	2	1,05%
On Dokuz Mayıs Üniversitesi	16	4,31%	Üsküdar Üniversitesi	4	2,11%
Manisa Celal Bayar Üniversitesi	9	2,43%	Kayseri Kadir Has Üniversitesi	1	0,53%
Marmara Üniversitesi	36	9,70%	Uşak Üniversitesi	3	1,58%
İstanbul Aydın Üniversitesi	1	0,27%	Yeditepe Üniversitesi	6	3,16%
Anadolu Üniversitesi	4	1,08%	Maltepe Üniversitesi	1	0,53%
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	5	1,35%	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	8	4,21%
İnönü Üniversitesi	3	0,81%	Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi	10	5,26%
Kırıkkale Üniversitesi	10	2,70%	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	2	1,05%
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	3	0,81%	Ortadoğu Teknik Üniversitesi	1	0,53%
Dicle Üniversitesi	2	0,54%	Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	1	0,53%
İstanbul Gelişim Üniversitesi	19	5,12%	İstanbul Okan Üniversitesi	4	2,11%
Sakarya Üniversitesi	10	2,70%	Düzce Üniversitesi	5	2,63%
İstanbul Haliç Üniversitesi	4	1,08%	Giresun Üniversitesi	7	3,68%
Bartın Üniversitesi	5	1,35%	Ordu Üniversitesi	2	1,05%
Akdeniz Üniversitesi	5	1,35%	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	3	1,58%
Afyon Kocatepe Üniversitesi	2	0,54%	Çağ Üniversitesi	1	0,53%
İstanbul Üniversitesi	4	1,08%	İstanbul Gedik Üniversitesi	4	2,11%
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	7	1,89%	Atatürk Üniversitesi	5	2,63%
Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi	4	1,08%	Mersin Üniversitesi	5	2,63%

Tablo 2. Lisansüstü Tezlerin Hazırladığı Üniversitelere Göre Dağılımı					
Başkent Üniversitesi	6	1,62%	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	1	0,53%
Uludağ Üniversitesi	4	1,08%	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	4	2,11%
Yaşar Üniversitesi	2	0,54%	Kafkas Üniversitesi	3	1,58%
Selçuk Üniversitesi	17	4,58%	Muş Alparslan Üniversitesi	1	0,53%
Süleyman Demirel Üniversitesi	3	0,81%	Karabük Üniversitesi	1	0,53%
Dumlupınar Üniversitesi	6	1,62%	Sinop Üniversitesi	3	1,58%
Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	1	0,27%	Kastamonu Üniversitesi	4	2,11%
Kilis Yedi Aralık Üniversitesi	2	0,54%	Sanko Üniversitesi	1	0,53%
Necmettin Erbakan Üniversitesi	2	0,54%	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	1	0,53%
Trabzon Üniversitesi	3	0,81%	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	1	0,53%
Ardahan Üniversitesi	1	0,27%	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	2	1,05%
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2	0,54%	İzmir Demokrasi Üniversitesi	1	0,53%
Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi	5	1,35%	Harran Üniversitesi	1	0,53%
Batman Üniversitesi	2	0,54%	Iğdır Üniversitesi	1	0,53%
İstanbul Nişantaşı Üniversitesi	5	1,35%	İzmir Bakırçay Üniversitesi	1	0,53%
Mardin Artuklu Üniversitesi	3	0,81%	Sabancı Üniversitesi	1	0,53%
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	1	0,27%	Lokman Hekim Üniversitesi	2	1,05%
İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi	1	0,27%	Fenerbahçe Üniversitesi	1	0,53%
Bayburt Üniversitesi	1	0,27%	Çankırı Karatekin Üniversitesi	1	0,53%
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi	1	0,27%	Munzur Üniversitesi	1	0,53%
Bezmialem Vakıf Üniversitesi	1	0,27%	Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi	1	0,53%
<b>Toplam:</b>	<b>371</b>	<b>65,95%</b>		<b>190</b>	<b>34,05%</b>

Tablo 2'deki veriler incelendiğinde voleybol konusunda yazılmış olan 561 lisansüstü tezin 103 farklı üniversitede hazırlandığı görülmektedir. Konuyla ilgili en fazla yazılan 51 tane tezin Gazi Üniversitesinde hazırlandığı görülmektedir

**Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Hazırladığı Anabilim Dallarına Göre Dağılımı**

Anabilim Dalı	N	%
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	303	62,47%
Spor Bilimleri ve Teknolojisi Programları	6	1,24%
Spor Psiko-Sosyal Alanlar Anabilim Dalı	4	0,82%

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Hazırladığı Anabilim Dallarına Göre Dağılımı		
Antrenman ve Hareket Bilimleri Programı	4	0,82%
Spor Bilimleri Anabilim Dalı	13	2,68%
Egzersiz Fizyolojisi Anabilim Dalı	2	0,41%
İşletme Anabilim Dalı	4	0,82%
Spor Fizyoterapistliği Anabilim Dalı	3	0,62%
Hareket ve Antrenman Bilimleri Anabilim Dalı	26	5,36%
Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı	25	5,15%
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı	1	0,21%
Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı	13	2,68%
Veteriner Anatomi Anabilim Dalı	4	0,82%
Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı	6	1,24%
Beslenme ve Diyetik Anabilim Dalı	14	2,89%
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı	7	1,44%
Uluslararası yönetim ve Lojistik Anabilim Dalı	1	0,21%
Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı	1	0,21%
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı	1	0,21%
Fizik tedavi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı	3	0,62%
Spor Fizyolojisi Anabilim Dalı	2	0,41%
Kayropratik Yüksek Lisans Programı	2	0,41%
Fizyoloji Anabilim Dalı	1	0,21%
Nörobilim Anabilim Dalı	2	0,41%
Pazarlama Anabilim Dalı	1	0,21%
İletişim Bilimleri Anabilim Dalı	1	0,21%
Spor Sağlık Bilimleri Anabilim Dalı	1	0,21%
Çocuk Gelişimi ve Eğitim Programı	2	0,41%
Psikoloji Anabilim Dalı	3	0,62%
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı	1	0,21%
Eğitim programları ve Öğretim Anabilim Dalı	1	0,21%
Halk Sağlığı Anabilim Dalı	2	0,41%
Antropoloji Anabilim Dalı	1	0,21%
Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı	1	0,21%
Moleküler Biyoloji Anabilim Dalı	1	0,21%
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı	2	0,41%
Spor Sağlık Bilimleri Anabilim Dalı	5	1,03%

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Hazırladığı Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Anabilim Dalı	N	%
Temel Eğitim Anabilim Dalı	1	0,21%
Makine Mühendisliği Anabilim Dalı	1	0,21%
Tarih Ana Bilim Dalı	2	0,41%
Özel Hukuk Anabilim Dalı	1	0,21%
Egzersiz ve Spor Psikolojisi Anabilim Dalı	4	0,82%
Bilgisayar Bilimi ve Mühendisliği Anabilim Dalı	1	0,21%
Fiziksel Aktivite, Sağlık ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı	1	0,21%
İstatistik Anabilim Dalı	1	0,21%
Egzersiz ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı	1	0,21%
Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı	1	0,21%
Veteriner Biyokimya Anabilim Dalı	1	0,21%
<b>Toplam:</b>	<b>561</b>	<b>%100</b>

Tablo 3 incelendiğinde, Voleybol konusunda 48 farklı anabilim dalı adı altında lisansüstü tez hazırlandığı görülmektedir. Hazırlanan lisansüstü tezlerin en çok 303 tane olan %62,47 oranında beden eğitimi ve spor anabilim dalında yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 4. Lisansüstü Tezlerin Yazım Dili

Yazım Dili	N	%
Türkçe	552	98,40%
İngilizce	7	1,25%
Başkurtça	1	0,18%
Azerice	1	0,18%
<b>Toplam:</b>	<b>561</b>	<b>%100</b>

Tablo 4'de Voleybol konusunda yazılmış toplam 562 tezin 552'sinin Türkçe dili, 7 İngilizce dili, 1 Başkurtça dili ve 1 Azerice olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Teknikleri

Veri Toplama Teknikleri	N	%
Anket Tekniği	225	41,90%
Deney Tekniği	61	11,36%
Gözlem Tekniği	11	2,05%
Analiz Yöntemi	29	5,40%
Ölçüm Tekniği	169	31,47%
Tesadüfi Örnek Yöntemi	3	0,56%
Karma Araştırma Tekniği	4	0,74%
Görüşme Tekniği	20	3,72%
Doküman inceleme - Tarama Tekniği	14	2,61%
Fenomolik Yaklaşım Tekniği	1	0,19%
<b>Toplam:</b>	<b>537</b>	<b>100%</b>

Tablo 5'e göre, Voleybol konusunda lisansüstü tezlerin hazırlanmasında anket, deney, gözlem, analiz, ölçüm, tesadüfi örnek, karma araştırma, görüşme, doküman inceleme-tarama, Fenomolik yaklaşım gibi teknik ve yöntemlerin incelenmesi olmak üzere 10 farklı veri toplama tekniği ve yönteminden yararlanıldığı tespit edilmiştir. En çok kullanılan veri toplama tekniği ise 225 adet (%41,90%) anket incelemesidir.

Tablo 6. Lisansüstü Tezlerin Danışman Unvanına Göre Dağılımı

Danışman Unvanı	N	%
Öğr. Gör. Dr.	1	0,17%
Dr. Öğr. Üy./Yar. Doç. Dr.	168	28,92%
Doç. Dr.	212	36,49%
Prof. Dr.	200	34,42%
<b>Toplam:</b>	<b>581</b>	<b>100%</b>

Tablo 6 incelendiğinde, voleybol konusunda hazırlanan 561 lisansüstü tezin toplam 581 akademisyen unvanlarına göre dağılımı verilmiştir. Tabloya göre lisansüstü tezin en fazla unvana sahip olan 212 kişiyle %36,49 oranında Doç. Dr. unvanlı danışmanlar tarafından yürütüldüğü tespit edilmiştir.

Tablo 7. Lisansüstü Tezlerdeki Örneklem Büyüklükleri

Örneklem Büyüklüğü	N	%
1-100	324	57,75%
101-300	114	20,32%
301-500	61	10,87%
501-700	20	3,57%
701 ve üstü	19	3,39%
Belirtilmemiş	23	4,10%
<b>Toplam</b>	<b>561</b>	<b>100%</b>

Tablo 7 incelendiğinde, çalışmalarda incelenen örneklem büyüklüklerinin 324 tanesinin (%57,75) 1-100 aralığında, 114 tanesinin (20,32%) 101-300 aralığında, 61 tanesinin (10,87%) 301-500 aralığında, 20 tanesinin (3,57%) 501-700 aralığında, 19 tanesinin (3,39%) 701 ve üstü olduğu tespit edilmiştir. İncelenen çalışmaların 23 tanesinde (4,10%) ise herhangi örneklem belirtilmediği görülmüştür.

**Tablo 8.** Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	N	%
2014	11	1,96%
2015	12	2,14%
2016	23	4,10%
2017	34	6,06%
2018	57	10,16%
2019	82	14,62%
2020	56	9,98%
2021	55	9,80%
2022	77	13,73%
2023	95	16,93%
2024	59	10,52%
Toplam:	<b>561</b>	<b>%100</b>

Tablo 8'deki veriler incelendiğinde, Voleybol konusundaki araştırma kriterlerine uyan ilk lisansüstü tezinin 2014 yılında hazırlandığı, en fazla tezin ise 2023 yılında hazırlanmış olduğu görülmektedir.

**Tablo 9.** Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Araştırma Yöntemleri

Yöntem	N	%
Nicel	513	91,44%
Nitel	44	7,84%
Karma	4	0,71%
Toplam	<b>561</b>	<b>%100</b>

Tablo 9'a göre, voleybol konusunda hazırlanan lisansüstü tezlerin araştırma yöntemlerinin 512 tanesinin 91,43%'ünün nicel, 44 tanesinin 7,86%'ünün nitel, 4 tanesinin ise 0,71%'ünün ise karma olarak gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

## TARTIŞMA

Bu çalışmanın temel amacı, son 10 yılda voleybol alanında yazılmış lisansüstü tezleri analiz etmek ve açıklamaktır. 2014 ve 2024 yılları "Ulusal Tez Merkezi" veri tabanında "voleybol" anahtar kelimesi ile yapılan tarama sonucunda bulunan 561 tez analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen sonuçlar özetle şöyledir;

Yaptığımız çalışmada il bazlı tez sayıları ele alındığında Ankara'nın yüksek etkinliği izlenmektedir (%13,75%). Gazi Üniversitesi, toplam 51 tez çalışması ile en çok voleybol konulu tezin üretildiği üniversite olmuştur. Bu sonuçlar spor konulu diğer bibliyometrik çalışmalarda çoğunlukla elde edilen sonuçlar ile benzerlik göstermektedir (2, 3, 4, 7). Büyükgün (2020), Kuter ve Öztürk (2012)'ün yaptığı çalışmalarda ise Marmara Üniversitesi'nin ön plana çıktığı görülmektedir (6, 12).

Voleybol konulu lisansüstü tezlerde nicel çalışma yöntemleri ağırlıklı olarak kullanılmıştır (91,44%). Çalışmaların önemli bir kısmında lisansüstü tezlerin hazırlandığı üniversitelerin incelendiği görülmektedir (%38,3). Örneklem grubu olarak ise 1-100 (57,75%) aralığında odaklanıldığı izlenmektedir.

## SONUÇ

Bu çalışma, YÖK Ulusal Tez Veri Tabanında arşivlenen Voleybol kavramı anahtar kelimeler ve başlık taranarak erişime açık olan lisansüstü tezleri incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. 2014-2024 yılları yazılmış 561 lisansüstü tez yayınlanma yılı, tez türü, tez yazım dili, hazırlandığı üniversite, danışmanın unvanı, hazırlandığı anabilim dalı, kullanılan araştırma yöntemi, veri toplama teknikleri ve yöntemleri ve örneklem büyüklüğüne göre analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda; konuyla ilgili hazırlanan lisansüstü tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu tespit edilmiştir. Konu dahilinde hazırlanan lisansüstü tezlerin ilk olarak 2014 yılında yazıldığı görülmüştür. En fazla tezin ise 2023 yılında yazıldığı belirlenmiştir. Bu sonuca göre, 2023 yılında Voleybol konusunda yazılan tezlerin artması Voleybol kavramının ön plana çıkması olarak değerlendirilebilir. Hazırlanan tezler, en fazla Doç. Dr. Unvanlı akademisyenlerin danışmanlığında hazırlandığı görülmektedir. Lisansüstü tezlerin tamamına yakınının Türkçe olarak yazıldığı görülmüştür. Lisansüstü tezlerin büyük bir kısmı beden eğitimi ve spor anabilim dalı bünyesinde hazırlanmıştır. Konu dahilinde 106 farklı üniversitede lisansüstü tezin hazırlandığı belirlenmiş ve en fazla tezin Gazi Üniversitesinde hazırlandığı görülmüştür. Veri toplama tekniği olarak en çok anket tekniği tercih edilmiştir. İncelenen tezlerin ise büyük bir bölümünde nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Hazırlanan çalışmalar, en çok 1-100 aralığındaki örneklem büyüklüğünde gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu çalışmada, sadece YÖK Ulusal Tez Veri Tabanında arşivlenen Voleybol üzerine yazılan lisansüstü tezler incelenmiştir. Bu çalışmanın gelecekte hazırlanacak olan lisansüstü tez araştırmalarında araştırmacılara yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Etik: Bu çalışmaya etik kurul onamı gerekmemektedir.

Ethics committee approval is not required for this study.

Yazar katkı durumu; Çalışmanın konsepti; MC, YAA, dizaynı; MC, YAA, Literatür taraması; MC, YAA, verilerin toplanması ve işlenmesi; MC, YAA, istatistik; MC, YAA, yazım aşaması; MC, YAA.

Author contribution status; The concept of the study; MC, YAA, design; MC, YAA, literature review; MC, YAA, collecting and processing data; MC, YAA, statistics; MC, YAA, writing phase; MC, YAA.

Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

The author declares no conflict of interest.

Finansal Destek: yoktur / Funding: none

doi: <https://doi.org/10.33713/aegetbd.1597303>

### KAYNAKLAR

1. Akazawa N, Kobayashi N, Nakamura Y, Kumagai H, Choi Y, Maeda S, 2019. Effect of Sleep Efficiency on Salivary Metabolite Profile and Cognitive Function during Exercise in Volleyball Athletes. *European Journal of Applied Physiology*, 119(10), 2215–2223. <https://doi.org/10.1007/s00421-01904205-7>
2. Akman Z, Çetinkaya G, 2021. Türkiye’de kadın ve spor başlığı üzerine yapılan lisansüstü tezlerin içerik analizi. *Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 17-42.
3. Ayar H, Koç MC, 2018. 1980-2018 yılları arası Türkiye’de rekreasyon alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 96-107.
4. Aydın A, (2020). 1985-2018 yılları arası Türkiye’de basketbol branşında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *International Sport Science Student Studies*, 2(1), 60-71
5. Beattie, S., Hardy, L., Cooke, A., & Gucciardi, D. (2019). Mental toughness training. *Skill Acquisition in Sport: Research, Theory and Practice*. <https://doi.org/10.4324/9781351189750-14>
6. Büyükgün A, 2020. 1990-2018 yılları arası Türkiye’de tenis branşında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(1), 20-29.
7. Çetinkaya G, 2011. Türkiye’ de rekreasyon alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi; 1985-2010 Dönemi. *Sport Sciences*, 6(1), 13-24.
8. Drisko JW, Maschi T, 2016. *Content Analysis*, Oxford University Press, Oxford.
9. Guo C(2021). Prediction and Evaluation Model of Physical Training for Volleyball Players’ Effect Based on Grey Markov Theory. *Scientific Programming*, 2021, 1–8. <https://doi.org/10.1155/2021/6147032>
10. Iermakov S, Boichuk R, Strelnykova Y, Wnorowski K, Zakharova S, 2022. Improving the Special Motor Qualities of Experienced Female Volleyball Players Living on the Territory of Martial Law. *Pedagogy of Health*, 1(2), 39–47. <https://doi.org/10.15561/health.2022.0202>
11. Issa S, El-Tayeb M, 2017. Effectiveness of Specific Exercises on Improving Physical Abilities Performance Level of some Volleyball Similar Performance Attack Skills. *International*

*Journal of Sports Science and Arts*, 5(5), 19–35. <https://doi.org/10.21608/eijssa.2017.72832>

12. Sahin N, Karahan AY, Devrimsel G, Gezer IA. Comparison among pain, depression, and quality of life in cases with failed back surgery syndrome and non-specific chronic back pain. *J Phys Ther Sci*. 2017;29(5):891–5. <https://doi.org/10.1589/jpts.29.891>
13. Kuter FÖ, Öztürk Y 2012. Türkiye’de raket sporları alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Sport Sciences*, 7(2), 46-58.
14. Liu Y, 2023. Athletes’ Reaction Capacity in the Performance during a Volleyball Competition. *Revista Brasileira de Medicina do Esporte*, 29, 1–3. [https://doi.org/10.1590/1517-8692202329012022\\_0375](https://doi.org/10.1590/1517-8692202329012022_0375)
15. Matcharashvili T, Tsveraidze Z, Sborshchikovi A, Matcharashvili T, 2014. The Importance of Bibliometric Indicators for the Analysis of Research Performance in Georgia. *Trames*, 18(4), 345–356. <https://doi.org/10.3176/tr.2014.4.03>
16. Memon AR, Vandelanotte C, Olds T, Duncan MJ, Vincent GE, 2020. Research Combining Physical Activity and Sleep: A Bibliometric Analysis. *Perceptual and Motor Skills*, 127(1), 154–181. <https://doi.org/10.1177/0031512519889780>
17. Musa RM, Majeed AP, Suhaimi PA, Razman MZ and AM, Abdullah MR, Osman NAA, 2021. Machine Learning in Elite Volleyball: Integrating Performance Analysis, Competition and Training Strategies. In *Machine Learning in Elite Volleyball*. SpringerBriefs in Applied Sciences and Technology Springer. [https://doi.org/10.1007/978-981-16-3192-4\\_3](https://doi.org/10.1007/978-981-16-3192-4_3)
18. Erol K, Karahan AY, Kerimoğlu Ü, Ordahan, B, Tekin, L, Şahin, M, Kaydok E. An Important Cause of Pes Planus: The Posterior Tibial Tendon Dysfunction. *Clin. Pract.* 2015, 5, 699. <https://doi.org/10.4081/cp.2015.699>
19. Perdima FE, Suwarni, & Gazali Ni 2022b. Educational technology in physical education learning: A bibliometric analysis using Scopus database. *SPORT TK-Revista EuroAmericana de Ciencias Del Deporte*, 11(2), 34–42. <https://doi.org/10.6018/sportk.517091>
20. Pereira A, Costa AM, Santos P, Figueiredo Toão PVi 2015. Training Strategy of Explosive Strength in Young Female Volleyball Players. *Medicina (Lithuania)*, 51(2), 126–131. <https://doi.org/10.1016/j.medici.2015.03.004>
21. Rajidin R, Efendi AR, Maksum H, 2022. Playing Method Application in Improving Students’ Competence of Volleyball Under-Passing Technique. *AL-ISHLAH: Jurnal Pendidikan*, 14(4), 61296136. <https://doi.org/10.35445/alishlah.v14i4.2121>
22. Yang Z, 2023. Research on Volleyball Teaching and Training Based on the Improvement of Athletes’ Physical Quality. *International Journal of New Developments in Education*, 5(8), 111–114. <https://doi.org/10.25236/IJNDE.2023.050820>
23. Zhang W, 2020. Innovative Development of Sports Science of Volleyball. *Insight - Sports Science*, 2(2), 50–53. <https://doi.org/10.18282/iss.v2i2.383>